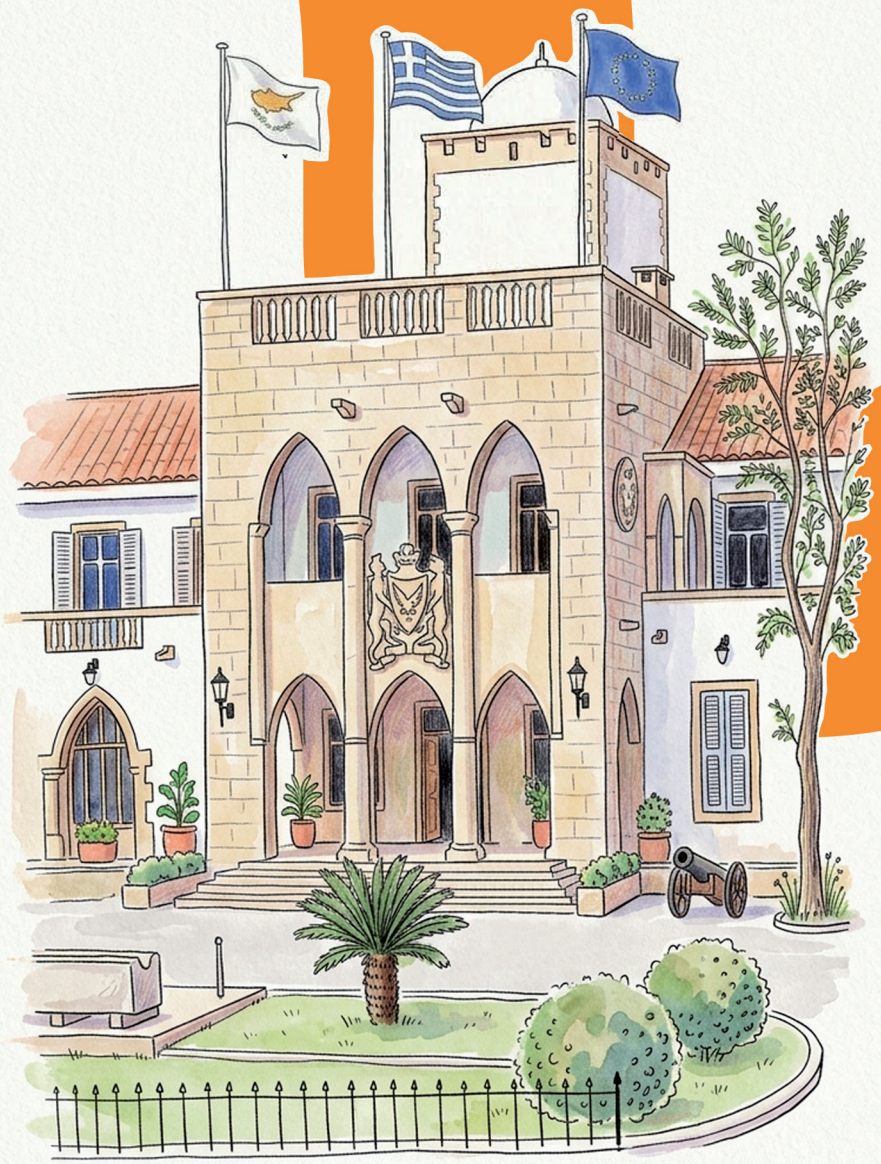
Σχολική Χρονιά 2026-2027

Εικαστικό

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

για μαθητές/μαθήτριες της
Στ΄ τάξης Δημοτικών Σχολείων
στο Προεδρικό Μέγαρο

Κυπριακή Δημοκρατία

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εικαστικό **εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές/μαθήτριες της Στ΄ τάξης Δημοτικών Σχολείων στο Προεδρικό Μέγαρο**

Σχολική Χρονιά 2026-2027

Χρήσιμες Πληροφορίες:

Α. Σύντομη παρουσίαση της φιλοσοφίας, του σκοπού και των επιδιώξεων του έργου και του εκπαιδευτικού προγράμματος:

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες Στ΄ τάξης Δημοτικών Σχολείων και υλοποιείται στο πλαίσιο πρωτοβουλίας της Πρώτης Κυρίας, Φιλίππας Καρσερά Χριστοδουλίδη, για τη θεσμοθέτηση επισκέψεων σχολικών ομάδων και πολιτών στο Προεδρικό Μέγαρο. Το πρόγραμμα υλοποιείται από την Προεδρία της Δημοκρατίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και το Υφυπουργείο Πολιτισμού.

Το Προεδρικό Μέγαρο αξιοποιείται ως **αυθεντικός χώρος μάθησης και εικαστικής διερεύνησης**, προσφέροντας στους μαθητές και τις μαθήτριες την ευκαιρία να περιηγηθούν σε ένα εμβληματικό κτίριο με σημαντική ιστορική αξία και να αλληλεπιδράσουν με σημαντικά έργα τέχνης Κυπρίων δημιουργών καθώς και αρχαιότητες, που συμβάλλουν στη **διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας και λειτουργούν ως συνεκτικά στοιχεία ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν**.

Κεντρικό σημείο αναφοράς του προγράμματος αποτελεί η έκθεση **«ΚΥΠΡΟΣ: ο Κόσμος, ο Τόπος, ο Λόγος, η Ύλη»**, η οποία συνιστά πρωτοβουλία της Πρώτης Κυρίας για την ανάδειξη της ιστορικότητας του Προεδρικού Μεγάρου και προβολής του πολιτισμού της χώρας. Η έκθεση, σε επιμέλεια των Κώστα Μάντζαλου και Κωνσταντίνου Κουννή, περιλαμβάνει περίπου **100 έργα Κύπριων καλλιτεχνών**, τα οποία προέρχονται από τη Συλλογή του Προεδρικού Μεγάρου, την Κρατική Συλλογή Έργων Τέχνης, τη Λεβέντειο Πινακοθήκη και οικογενειακές συλλογές των δημιουργών. Τα έργα εκτείνονται χρονικά από τις αρχές του 20ού αιώνα έως σήμερα, προσφέροντας αντιπροσωπευτικό πανόραμα της κυπριακής τέχνης. Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης συλλογή σπάνιων αρχαίων αντικειμένων, όπως κυπριακά ειδώλια και γλυπτά που χρονολογούνται από την 4η χιλιετία π.Χ. μέχρι και τον 1ο αιώνα π.Χ., και τα οποία αποτυπώνουν τη μακρά και πολυδιάστατη αρχαιολογική κληρονομιά του νησιού. Τα εκθέματα προέρχονται από τις συλλογές του Τμήματος Αρχαιοτήτων και δύο από αυτά επαναπατρίστηκαν το 2024 από το Μόναχο ύστερα από πολύχρονη δίκη, μαζί με εκατοντάδες άλλα κυπριακά αντικείμενα, τα οποία είχαν συληθεί και εξαχθεί παράνομα από την Κύπρο από τον Τούρκο αρχαιοκάπηλο Aydin Dikmen, μετά την Τουρκική εισβολή του 1974.

Η εμπειρία της έκθεσης εμπλουτίζεται μέσω της αλληλεπίδρασης των μαθητών και μαθητριών με **τη διαδραστική ψηφιακή εφαρμογή «Μηχανή του Χρόνου»**, που δημιουργήθηκε από το Εργαστήριο Εικονικών Περιβαλλόντων του Ινστιτούτου Κύπρου, με αρχειακό υλικό από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών.

Β. Γενικοί σκοποί και μαθησιακοί στόχοι του προγράμματος:

Μέσα από πρόγραμμα επιδιώκεται τα παιδιά να:

1. αλληλεπιδρούν με αυθεντικούς χώρους/καταστάσεις (Προεδρικό Μέγαρο).

2. γνωρίσουν έργα και εικαστικές πρακτικές ιστορικών και σύγχρονων καλλιτεχνών από την Κύπρο.

3. εξερευνούν τη λειτουργία και τη χρήση της εικαστικής δημιουργίας ως μέσου καταγραφής και επικοινωνίας κοινωνικών, ιστορικών και πολιτισμικών πτυχών της κυπριακής κοινωνίας και πολιτιστικής κληρονομιάς.

4. παρατηρούν, αναλύουν και ερμηνεύουν έργα τέχνης, αναγνωρίζοντας υλικά, μέσα, εικαστικά στοιχεία (μορφές, χρώματα, δομή-σύνθεση) και συμβολισμούς, ώστε να τα οικειοποιούνται και να τα αξιοποιούν για παραγωγή έργων.

5. δημιουργούν εικαστικές αναπαραστάσεις και εκφράζουν ιδέες μέσα από πειραματισμούς με σχέδιο και κολλάζ, επαναπλαισιώνοντας εικαστικά στοιχεία και συνδέοντάς τα με τις εμπειρίες και τη φαντασία τους.

6. παράγουν ιδέες λεκτικά, μέσω απόδοσης τίτλων και αφήγηση ιστοριών.

7. εξερευνούν πιθανότητες, δημιουργούν υποθέσεις και συνειρμούς σε σχέση με τη συλλογική ταυτότητα, τον σύγχρονο πολιτισμό, τις προσωπικές εμπειρίες και τη κυπριακή παράδοση/ιστορία.

8. επανερμηνεύουν συμβολισμούς στην εικαστική δημιουργία που συνδέονται με την κυπριακή παράδοση, το κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο.

9. εργαστούν συνεργατικά σε ζευγάρια δημιουργώντας δικές τους εικαστικές συνθέσεις και νέους συνδυασμούς ιδεών.

Γ. Σύνδεση του προγράμματος με το Αναλυτικό Πρόγραμμα και τα σχετικά γνωστικά αντικείμενα:

- Εικαστικές Τέχνες (εξερεύνηση της εικαστικής δημιουργίας σε σχέση με κοινωνικές, ιστορικές και πολιτισμικές πτυχές της κυπριακής κοινωνίας και πολιτιστικής κληρονομιάς, κατανόηση και αξιοποίηση εικαστικών στοιχείων και συμβολισμών για την παραγωγή έργων, παραγωγή ιδεών σε σχέση με προσωπικές εμπειρίες, την κυπριακή τέχνη, παράδοση και ιστορία, και αλληλεπίδραση με αυθεντικούς χώρους/καταστάσεις).

- Γλωσσική Αγωγή (κατανόηση και αξιοποίηση πολυτροπικών κειμένων, δημιουργία και απόδοση νοημάτων, δημιουργία υποθέσεων, παραγωγή τίτλων, συνεργατική δημιουργία προφορικής ιστορίας, ερμηνεία συμβολισμών, τεκμηρίωση απαντήσεων).

- Ιστορία (παρατήρηση και αξιοποίηση εικαστικού έργου ως ιστορικής αναφοράς/πηγής, σύνδεση ιστορικών γεγονότων με το χρονικό και κοινωνικό τους συγκείμενο, άντληση πληροφοριών από οπτικές πηγές, ερμηνεία συμβόλων και ιστορικών στοιχείων, διατύπωση υποθέσεων και εξαγωγή συμπερασμάτων, τεκμηρίωση ιστορικών ερμηνειών).

- Αγωγή Υγείας (διερεύνηση της σχέσης του ατόμου με τον τόπο και το πολιτισμικό του περιβάλλον, αναγνώριση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως στοιχείου ταυτότητας και καλλιέργεια ενεργού και βιωματικής σχέσης με τον τόπο και την πολιτιστική του κληρονομιά).

Σαλόνι Προεδρικού Μεγάρου- Ο Κόσμος/ Ο Τόπος

Διάδρομος Προεδρικού Μεγάρου- Ο Κόσμος

Δ. Περιγραφή των θεματικών διαδρομών/σταθμών του προγράμματος και των θεματικών της έκθεσης και σύνδεση με μαθησιακούς στόχους

Το πρόγραμμα αξιοποιεί επιλεγμένα έργα, τα οποία εκτίθενται στις αίθουσες του Προεδρικού Μεγάρου. Υλοποιείται σε **τρία μέρη** και εφαρμόζεται σε **έξι σταθμούς** εντός του χώρου, οι οποίοι οργανώνονται με βάση τις **τέσσερις θεματικές ενότητες της έκθεσης**.

Αξιοποιούνται οι εξής χώροι του Προεδρικού Μεγάρου: η Κύρια Είσοδος, οι Διάδρομοι δεξιά και αριστερά της κεντρικής εισόδου, το Σαλόνι έξω από το γραφείο του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο Διάδρομος και η Είσοδος της Αίθουσας Εκδηλώσεων και η Αίθουσα Εκδηλώσεων.

Σύμφωνα με το κείμενο της έκθεσης, η έννοια της συνύπαρξης του Κόσμου, του Τόπου, του Λόγου και της Ύλης αποτέλεσε τον κεντρικό άξονα έμπνευσης και καθοδήγησης για τη διαμόρφωση και την παρουσίαση των έργων τέχνης που εκτίθενται στους χώρους του Προεδρικού Μεγάρου.

- ***Ο κόσμος*** αποτελεί το ευρύτερο πλαίσιο ύπαρξης του ανθρώπου. Είναι το περιβάλλον μέσα στο οποίο γεννιόμαστε, ζούμε και δημιουργούμε. Ο κόσμος δεν περιορίζεται μόνο στη φύση ή στο σύμπαν, αλλά περιλαμβάνει και το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον μας, τις αξίες, τις ιδέες και τα βιώματα που μας περιβάλλουν. **Μαθησιακοί στόχοι: 2, 3, 4, 5, 7, 8 και 9**.

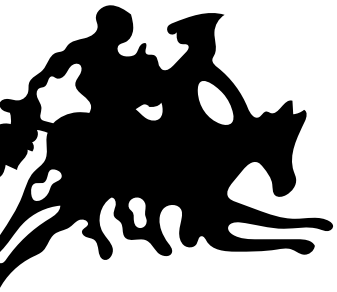
- ***Ο τόπος*** είναι η συγκεκριμένη εμπειρία του χώρου. Δεν είναι απλώς ένα γεωγραφικό σημείο, αλλά ένα σύνολο αναμνήσεων, εμπειριών και συναισθημάτων. Ο τόπος συνδέεται άμεσα με την προσωπική και συλλογική ταυτότητά μας, γιατί εδώ μεγαλώνουμε, γνωρίζουμε τους ανθρώπους, τις παραδόσεις και την ιστορία μας. **Μαθησιακοί στόχοι: 2, 3, 4, 5, 7, 8 και 9**.

- ***Ο λόγος*** αποτελεί το κύριο μέσο με το οποίο ο άνθρωπος εκφράζεται και επικοινωνεί. Μέσα από τον λόγο, ο άνθρωπος μπορεί να αποδώσει σκέψεις, συναισθήματα και εμπειρίες, να αφηγηθεί ιστορίες και να μεταδώσει γνώσεις. Ο λόγος είναι επίσης εργαλείο κατανόησης και δημιουργίας: μας βοηθά να ερμηνεύσουμε τον κόσμο γύρω μας και να του δώσουμε νόημα. **Μαθησιακοί στόχοι: 2, 3, 4, 6, 7 και 8.**

- ***Η ύλη*** είναι η φυσική υπόσταση των πραγμάτων, το υλικό από το οποίο είναι φτιαγμένος ο κόσμος. Ωστόσο, δεν έχει μόνο πρακτική αξία. Η ύλη μπορεί να αποκτήσει συμβολική διάσταση, να μετατραπεί σε φορέα νοήματος και δημιουργίας. **Μαθησιακοί στόχοι: 2, 3, 4, 7 και 8.**

Φωτογραφίες και σχετικό υλικό για την έκθεση εντός των χώρων του Μεγάρου στον σύνδεσμο: https://presidentialart.hpcf.cyi.ac.cy/collections

Παρουσίαση του έργου «Κύπρος: ο Κόσμος, ο Τόπος, ο Λόγος, η Ύλη» στον σύνδεσμο: https://www.youtube.com/watch?v=W2-pxBaaPjE

Σαλόνι Προεδρικού Μεγάρου- Ο Κόσμος/ Ο Τόπος

Αίθουσα Εκδηλώσεων Προεδρικού Μεγάρου- Ο Τόπος

Αίθουσα Εκδηλώσεων Προεδρικού Μεγάρου- Ο Κόσμος

Η Συμβολική Διαίρεση της Κύπρου, 1963
Γεώργιος Πολ Γεωργίου

Ταραγμένοι Καιροί, 1948, Γεώργιος Πολ Γεωργίου

Αίθουσα Εκδηλώσεων Προεδρικού Μεγάρου- Ο Τόπος

Γενικές οδηγίες για την οργάνωση και διεξαγωγή της επίσκεψης:

1. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ:

1.1. Διαδικασία κράτησης, διάρκεια της επίσκεψης και χρόνος προσέλευσης στο Προεδρικό Μέγαρο:

- Οι κρατήσεις θα επιβεβαιώνονται από το Υφυπουργείο Πολιτισμού με σειρά προτεραιότητας.
- Το πρόγραμμα διαρκεί 90 λεπτά, χωρίς διάλειμμα. Ωστόσο, για τη διευκόλυνση σχολικών μονάδων που βρίσκονται εκτός Λευκωσίας, παρέχεται η δυνατότητα υλοποίησης προσαρμοσμένης εκδοχής διάρκειας 65 λεπτών. Παράλληλα, για τη διευκόλυνση μικρών σχολικών μονάδων που λειτουργούν με συμπλέγματα τάξεων, είναι δυνατόν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα μαθητές και μαθήτριες συμπλέγματος Ε΄-Στ΄ τάξης, νοουμένου ότι ο συνολικός αριθμός της συγκεκριμένης ομάδας δεν υπερβαίνει τα 25 παιδιά.
- Συστήνεται τα παιδιά να προγευματίζουν εκ των προτέρων καθώς δεν θα υπάρχει δυνατότητα κατανάλωσης φαγητού εντός του χώρου του Προεδρικού Μεγάρου. Με το τέλος του προγράμματος θα προσφέρεται χυμός στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς.
- Παρακαλείστε να βρίσκεστε στο Προεδρικό Μέγαρο 20 λεπτά νωρίτερα από την προγραμματισμένη ώρα έναρξης για σκοπούς ελέγχου από την Προεδρική Φρουρά.

1.2. Αριθμός παιδιών και προσβασιμότητα:

- Κατά την έκφραση ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο πρόγραμμα, οι σχολικές μονάδες παρακαλούνται να γνωστοποιούν τον ακριβή αριθμό μαθητών/τριών και συνοδών εκπαιδευτικών στο Υφυπουργείο Πολιτισμού. Σε κάθε ώρα υλοποίησης μπορεί να συμμετέχει 1 ομάδα 25 παιδιών.
- Για τις σχολικές μονάδες που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε διαδοχικά προγράμματα με δύο ομάδες, θα παρέχεται η δυνατότητα απασχόλησης των παιδιών σε παράλληλη δράση σε μουσειακό χώρο του Υφυπουργείου Πολιτισμού.
- Σε περίπτωση που μαθητές/τριες χρειάζονται οποιαδήποτε διευκόλυνση ή υποστήριξη για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, παρακαλείστε να ενημερώνετε εκ των προτέρων τις εμψυχώτριες.

1.3. Κόστος μεταφοράς και συμμετοχής:

- Το κόστος μεταφοράς των παιδιών καλύπτεται από την κάθε σχολική μονάδα.
- Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι δωρεάν.

1.4. Άφιξη και πρόσβαση στο Προεδρικό Μέγαρο:

- Κατά την επιβεβαίωση της κράτησης, θα πρέπει να κοινοποιούνται στις εμψυχώτριες τα ονοματεπώνυμα των μαθητών/τριών που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα, και τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο και ΑΔΤ) των συνοδών εκπαιδευτικών και των οδηγών των λεωφορείων για σκοπούς διευθέτησης της εισόδου τους στο Προεδρικό Μέγαρο. Οι εμψυχώτριες θα κοινοποιούν τα πιο πάνω στοιχεία στην Προεδρία.
- Τα σχολικά λεωφορεία θα σταθμεύουν στον καθορισμένο χώρο που θα τους υποδεικνύεται επιτόπου από την Προεδρία.
- Την ευθύνη για την επιβεβαίωση της τήρησης των προβλεπόμενων ελέγχων σχετικά με την καταλληλότητα των λεωφορείων φέρει η Διεύθυνση των σχολικών μανάδων.
- Η είσοδος των μαθητών/τριών θα πραγματοποιείται από προκαθορισμένο σημείο του Προεδρικού Μεγάρου, όπου θα τους υποδέχονται οι εμψυχώτριες του προγράμματος. Τα

προσωπικά αντικείμενα των παιδιών θα φυλάσσονται στον χώρο εισόδου της Αίθουσας Εκδηλώσεων. Ακολούθως, οι μαθητές/τριες θα συγκεντρώνονται στην κεντρική είσοδο του Μεγάρου για την έναρξη του προγράμματος. Με το πέρας της επίσκεψης, θα αποχωρούν μέσω της εισόδου της Αίθουσας Εκδηλώσεων, με κατεύθυνση προς τα λεωφορεία τους.
- Οι εκπαιδευτικοί παρακαλούνται να μεριμνούν ώστε τα παιδιά να παραμένουν συγκεντρωμένα στις ομάδες τους κατά την άφιξη και την αναχώρηση.

1.5. Σημαντικές διευκρινίσεις:

- Οι Διευθύνσεις των σχολείων παρακαλούνται να προβούν στις απαραίτητες διευθετήσεις, ώστε οι μαθητές/τριες να συνοδεύονται από δύο (2) εκπαιδευτικούς, εκ των οποίων ο ένας συνιστάται να διδάσκει το μάθημα των Εικαστικών Τεχνών.

2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ:

2.1. Οργάνωση παιδιών:

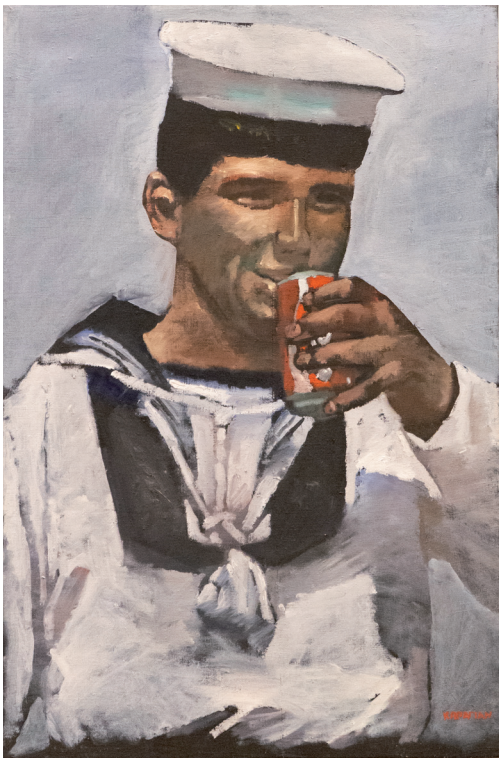
- Τα παιδιά κάθε τμήματος θα πρέπει να είναι χωρισμένα σε δύο ισοδύναμες ομάδες πριν από την άφιξή τους. Κάθε ομάδα θα καθοδηγείται από μία εμψυχώτρια και θα φέρει διακριτικό αυτοκόλλητο διαφορετικού χρώματος, το οποίο θα δοθεί επιτόπου.
- Το κάθε παιδί να φέρει αυτοκόλλητη ετικέτα, η οποία θα ετοιμάζεται από τον/την εκπαιδευτικό και στην οποία να αναγράφεται το όνομά του με ευδιάκριτα γράμματα.
- Τα παιδιά δεν χρειάζεται να φέρουν κασετίνες, μαρκαδόρους ή άλλα υλικά· όλα τα απαραίτητα θα δοθούν από τις εμψυχώτριες.
- Τα παιδιά μπορούν να έχουν μαζί τους μια μικρή τσάντα με νερό. Όλες οι τσάντες θα παραμένουν στον χώρο της εισόδου της αίθουσας εκδηλώσεων και θα παραλαμβάνονται με το τέλος του προγράμματος.

2.2. Κανόνες συμπεριφοράς στον χώρου του Προεδρικού Μεγάρου που χρειάζεται να συζητηθούν με τα παιδιά:

- Δεν αγγίζουμε τα έργα τέχνης ή άλλα αντικείμενα που βρίσκονται στον χώρο.
- Παραμένουμε με την ομάδα μας και ακολουθούμε τις οδηγίες της εμψυχώτριας και των συνοδών εκπαιδευτικών.
- Μιλάμε χαμηλόφωνα, ώστε να μην ενοχλούμε το προσωπικό και τους επισκέπτες του Μεγάρου.
- Αφήνουμε τα προσωπικά μας αντικείμενα στον χώρο που θα μας υποδειχθεί.
- Κινούμαστε με προσοχή και ήρεμο βηματισμό στους χώρους του Μεγάρου.

2.3. Ρόλος και παρουσία του εκπαιδευτικού:

- Η παρουσία του/της εκπαιδευτικού στον χώρο του προγράμματος είναι απαραίτητη καθ' όλη τη διάρκεια της επίσκεψης:
- Ο/Η εκπαιδευτικός συνεργάζεται με τις εμψυχώτριες συμβάλλοντας:
  - στη διατήρηση της τάξης
  - στην ασφάλεια των μαθητών/τριών
  - και εν γένει στην ομαλή διεξαγωγή του εκπαιδευτικού προγράμματος.
- Αμέσως μετά την υλοποίηση του προγράμματος, οι εκπαιδευτικοί καλούνται να συμπληρώσουν ηλεκτρονικά ένα σύντομο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης και ανατροφοδότησης σχετικά με το πρόγραμμα.

Ναύτης με Κόκα-Κόλα, 2005
Ανδρέας Κάραγιαν

Αυτοπροσωπογραφία, 1950
Τάκης Φραγκούδης

Άτιτλο, 2008
Χρήστος Πετρίδης

Propaedeutics on Memorial Structures Vol III, 2018
Νικόλας Λαμπούρης

2.4. Προτεινόμενες δραστηριότητες προετοιμασίας πριν από την επίσκεψη:

Είναι σημαντικό πριν από την επίσκεψη στο Προεδρικό Μέγαρο να γίνει σχετική προετοιμασία των εκπαιδευτικών και των παιδιών. Οι εκπαιδευτικοί προτρέπονται να μελετήσουν μαζί με τα παιδιά τα ακόλουθα:

2.4.1. Σύντομο ιστορικό και πληροφοριακό υλικό για το Προεδρικό Μέγαρο: https://www.gov.cy/presidency/about/proedriko-megaro/

2.4.2. Φωτογραφίες και σχετικό υλικό για την έκθεση που φιλοξενείται στους χώρους του Μεγάρου:

- https://presidentialart.hpcf.cyi.ac.cy/collections

- https://www.gov.cy/proedros-proedria/taxidi-stin-istoria-kai-ton-politismo-meso-tou-proedrikou-megarou/

- https://www.philenews.com/kipros/koinonia/article/1651012/filippa-karsera-christodoulidi-me-sevasmo-sto-parelthon-esiodoxia-ke-aftopepithisi-gia-to-mellon-mas/

2.4.3. Παραδείγματα Προεδρικών Μεγάρων του εξωτερικού, στα οποία παρουσιάζονται έργα τέχνης (σε σχέση με ιστορία του τόπου, αλλά και την ιστορία άλλων χωρών):

- Μέγαρο Μαξίμου (Αθήνα, Ελλάδα) (https://www.presidency.gr/proedriko-megaro/ksenaghsh/) και Ελληνικό Κοινοβούλιο (https://www.hellenicparliament.gr/Enimerosi/Deltia-Typou/?press=d4deb4d5-769e-4960-a5d4-acf3010ca0f4)

- Μέγαρο των Ηλυσίων (Παρίσι, Γαλλία) (https://www.elysee.fr/en/cultural-space/patrimoine) (https://www.elysee.fr/en/cultural-space/evreux-300) (https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%AD%CE%B3%CE%B1%CF%81%CE%BF_%CE%95%CE%BB%CE%B9%CE%B6%CE%AD)

- Προεδρικό Μέγαρο της Φινλανδίας (Ελσίνκι) https://digimuseo.fi/en/exhibitions/virtual-tour-of-the-presidential-palace/

2.4.4. Μπορείτε να βρείτε τα βιογραφικά των καλλιτεχνών στον σύνδεσμο: https://sch.cy/sd/377/viografika_kallitechnon.pdf, με στόχο την πρώτη γνωριμία των παιδιών με τους δημιουργούς των οποίων τα έργα περιλαμβάνονται στην έκθεση του Προεδρικού Μεγάρου. Παράλληλα, μπορούν να συζητηθούν όροι όπως: η πρώτη και η δεύτερη γενιά Κυπρίων καλλιτεχνών, η ναΐφ τέχνη, ο κυβισμός και η έννοια του αυτοδίδακτου καλλιτέχνη.

Βιογραφικά καλλιτεχνών:

- Μιχαήλ Κάσιαλος (σελ. 10-11)
- Αδαμάντιος Διαμαντής (σελ. 14-15)
- Τάκης Φραγκούδης (σελ. 16-17)
- Γεώργιος Πολ. Γεωργίου (σελ. 18-19)
- Λουκία Νικολαΐδου (σελ. 24-25)
- Τηλέμαχος Κάνθος (σελ. 26-27)
- Κώστας Στάθης (σελ. 28-29)
- Λευτέρης Οικονόμου (σελ. 52-53)

2.4.5. Πληροφορίες για τους καλλιτέχνες και επιπλέον δείγματα της καλλιτεχνικής τους πρακτικής:

- Λουκία Νικολαΐδου - https://cypriotartists.leventisgallery.org/el/loukia-nicolaides-vassiliou-el
- Πόλυς Πεσλίκας: https://vistamare.com/en/artists/polys-peslikas
- Γκλυν Χιουζ: https://www.glynhughesart.com/en/the-project/imagegallery105

2.4.6. Βίντεο και αφιερώματα για τους καλλιτέχνες που παρουσιάζονται στην έκθεση: Τα πιο κάτω βίντεο μπορούν να αξιοποιηθούν ως ερέθισμα για μια πρώτη γνωριμία με τις καλλιτεχνικές τους πρακτικές, τα μέσα και τα υλικά που χρησιμοποιούν, καθώς και με τις πηγές και τα θέματα έμπνευσής τους:

- **Χαμπής Τσαγγάρης:**

Προτείνεται να προβληθούν στα παιδιά τα πιο κάτω βίντεο και να γίνει συζήτηση/ επεξεργασία σχετικά με:

- τις τεχνικές που παρουσιάζονται
- τις θεματικές που αναδεικνύονται (με ιδιαίτερη έμφαση στο σημείο 14:14- αναφορά στους καλικάντζαρους)
- τα εργαλεία/ μέσα που χρησιμοποιούνται

Κατά τη διάρκεια της προβολής μπορούν να σημειώνονται λέξεις-κλειδιά:

https://eikad.schools.ac.cy/el/tainies-me-kallitechnes-tsagkaris?highlight=WyJcdTAzYzdcdTAzYjFcdTAzYmNcdTAzYzBcdTAzYWVcdTAzYzIiLCJcdTAzYzdcdTAzYjFcdTAzYmNcdTAzYzBcdTAzYWUiXQ==

https://youtu.be/Hhggk0jcLyE?si=iZrXN5BWw1eLeY17

Πληροφοριες για τους καλικάντζαρους: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B6%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%82

- **Ανδρέας Λαδόμματος**

https://eikad.schools.ac.cy/el/tainies-me-kallitechnes-ladommatos

https://www.youtube.com/watch?v=GLNeoAq6mSM&list=PLII5Cyomq1jCECG4q7GYpYDugyZA-gM66&index=8

- **Μαρίνα Ολύμπιος**

https://www.youtube.com/watch?v=MaT2a2PVkRE&list=PLII5Cyomq1jCECG4q7GYpYDugyZA-gM66&index=28 (από το σημείο 12:15 και μετά)

2.4.7. Ιστοσελίδες καλλιτεχνών:

- **Νικόλας Λαμπούρης**

https://nicolaslambouris.com/Propaedeutics-on-Memorial-Structures-Vol-III

- **Νίκος Κουρούσιης**

https://www.kouroussis.com/

Από τη Σειρά Οι Καλικάντζαροι, 2006
Χαμπής Τσαγκάρης

Από τη Σειρά Οι Καλικάντζαροι, 2006
Χαμπής Τσαγκάρης

ΚΥΠΡΟΣ

Ο ΚΟΣΜΟΣ | Ο ΤΟΠΟΣ
Ο ΛΟΓΟΣ | Η ΥΛΗ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ